

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה ממוורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס, וה' אמר לכם לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד. מה שהזהירה התורה שלא ישוּבו בני ישראל למצרים, יתבאר עפ"י מה
שידוע מרבותינו המקובלים, שטעם גלות מצרים היה ללקט כל הניצוצות של הקדושה שנפלו שם, שע"י שבני ישראל יהיו שם, ישאבו את כל ניצוצות הקדושה
שנפלו למקום הטומאה של מצרים, וזה עומק מה שכתוב 'וילקט יוסף את כל הכסף'. וזהו ג"כ נרמז בסוד הפסוק 'וינצלו את מצרים' ודרשו (ברכות ט): דעשאוה
כמצולה שאין בה דגים. והיינו שאכן הצליחו בני ישראל בעבודתם ורוקנו את מצרים מכל ניצוצות הקדושה שהיו שם, והשאירו את מצרים מרוקנת מקדושה,
שהכל שב לשורשו. וזה הטעם שהזהירו בני ישראל שלא לשוב עוד למצרים, לפי שלא נשאר בה שום דבר טוב. (זרע שמשון ויגש אות ט).

תמים תהיה עם ה' אלקיך. בילקוט שמעוני (ישעיה רמז תנ"ה) דרשו עה"פ 'ואתם עדי נאום ה' ואני אל', כשאתם עדי אני אל, וכשאין אתם עדי כביכול אני אל. ונראה
הכוונה, הדנה כשישראל זכאים, אינם יראים מן המנחשים ומן המכשפים, כדכתיב 'כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל', וכן אמרו בחולין (דף ז'): 'אין עוד מלבדו'
אפילו כשפים, איני והא אמר ר' יוחנן למה נקרא שמם 'כשפים', שמכחישים פמליא של מעלה, שאין ר' חנינא דנפיש זכותיה, ע"כ. והיינו שאצל מי שזכויותיו גדולות
אין הכשפים יכולים להזיק לו. נמצא דבעת שיש לישראל הרבה זכיות, אין לכשפים כח כנגדם כלל, ואזי ניכר בעולם שאין עוד מלבדו, אולם כשאין לישראל זכיות,
אזי נקראו כשפים על שם שמכחישים פמליא של מעלה. וזה כוונת המדרש כשאתם עדי היינו כשאתם מתנהגים כראוי ומקיימים מצוותי, ובכך נעשה עדות עלי,
אזי אני אל, כי אין לכשפים כח כנגדם ומתגלה בעולם שאין עוד מלבדו. (זרע שמשון אות ד').

לע"נ הרבנית מאטיל ב"ר ברוך ע"ה, אשת הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל, י"א צ"ב אלול

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך.

במדרש רבה: שופטים ושופטים, אמר ר' אחא בא וראה שש מעלות היו לכסא של שלמה, מנין, שנאמר 'שש מעלות לכסה', ובפרשה זו כתובים ששה דברים בל"ת, ואלו הן: 'לא תטה משפט', 'לא תכיר פנים', 'לא תקח שוחד', 'לא תטע לך אשרה', 'לא תקים לך מצבה', 'לא תזבח לה' אלהיך שור ושה', הרי ששה, כיון שהיה עולה מעלה הראשונה, היה כורז 'לא תטה משפט', מעלה השנייה היה כורז 'לא תכיר פנים', שלישית 'לא תקח שוחד', רביעית 'לא תטע לך אשרה', חמישית 'לא תקים לך מצבה', ששית 'לא תזבח לה' אלהיך', ע"כ לשון המדרש.

והנה כולם שייכים בשופטים, שדיין שאינו הגון הוא כאשרה ומצבה, [כמבואר בע"ז (דף נב.)], ונמצא שלאו דלא תטע לך אשרה כל עץ' ולא דלא תקים לך מצבה' קאי גם כן על השופטים], אך 'לא תזבח לה' אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום' יראה שירמוז על חורבן בית שני, שע"י קלקול הדין נחרב ירושלים (עי' שבת קלט.) והחורבן נגמר בבית שני ע"י קמצא ובר קמצא ע"י שהביא קרבן בעל מום (כדאיתא בגיטין נו.)]. ונמצא דהעמדת שופטים שאינם ראויים גרמה לחורבן ירושלים אשר בפועל נעשתה ע"י לאו זה דלא תזבח לה' אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום', ולפיכך נרמז לאו זה בסמיכות לדיני השופטים, לרמוז שלולא עוותו וקלקלו המשפט היו יכול לאו זה להתקיים כדת וכדין ולא היה נחרב הבית], וליכא מידי דלא רמיזא באורייתא.

לע"נ הגה"צ ר' צבי ב"ר אברהם זצ"ל צדיק נסתר מפרסבורג י"א צ"ב אב

תדיר ושאינו תדיר במצוה עוברת, ואם אין האב אצל הילד ביום השמיני. האבני נזר (יו"ד סי' ש"ח) נשאל בציור שאין

האב אצל הילד בשמיני ללידתו, והספק הוא אם ימלוה בזמנו, או נמתין עד שיבא אביו. וכתב וז"ל: כשאין אביו מוהל, ואף כשיהיה כאן, יקיים רק ע"י שליח, א"כ יכולין למולו משום 'זכין לאדם שלא בפניו', דבדואי זכות הוא לו שיקיים מילה בשמיני שדוחה שבת אף שיפסיד הברכה ד'להכניסו', דזה רק מדרבנן.

ועוד לדעת האור זרוע דאם אביו מוהל אסור ליתן לאחר למול, וכן פסק הש"ך (חו"מ סי' שפ"ב סק"ד), א"כ אף כשאביו יהיה בכאן, לא יעשה מצות האב כשאביו מוהל. ולדעת הרמב"ן (סו"פ וירא) בילידי ביתו ומקנת כספו של

לרגל יומא דהילולא של בעל הזרע שמשון זי"ע בשבוע הבא ו' אלול

אנו מביאים סיפורי ישועה וניסים ע"י הלימוד ב'זרע שמשון' כפי שסופרו למערכת 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון'

מספר ת"ח חשוב בעל מחבר ספרים רבים, מנכבדי קרתא דירושלים: לאשתי יש חברה שבנה בן 29, שנים רבות הבן נמצא בעונת השידוכים ושום דבר לא התקדם, השתדלויות רבות עשו ההורים בשביל לקדם את השידוך הראוי אולם שום דבר לא זז, תפילות, קבלות טובות, הצעות, רעיונות, שיחות יוזמות עם שדכנים. ועדיין מצפים לישועה.

לאחרונה, עלה לאשתי רעיון, סגולת הזרע שמשון, הסגולה שגדולי הדור סמכו את ידיהם עליה, בראשם מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, עמוד ההוראה רבי מאיר בראנדסדורפר זצ"ל, ויבלחט"א ראש הישיבה הגאון רבי משה צדקה, הגאון רבי נפתלי נוסבוים, הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א ועוד ועוד, איך יתכן שבדיקוק את הסגולה הזאת הם לא עשו, מיד התקשרה לחברתה וקבעו לימוד טלפוני משותף מדי יום כמה דקות בתורת הזרע שמשון, בתקווה שמכאן תצמח הישועה בס"ד.

ואכן תקופה קצרה לאחר מכן הבן התארס בשעה טובה ומוצלחת. ימים ספורים לאחר מכן אני פוגש את המחזות אבי החתן ברחוב, ולאחר איחולי מזל טוב נימוסיים, אני מתעניין למתי מתוכננת החתונה ליערך, וממש לא האמנתי למשמע אוזני, לתשובה זו לא ציפיתי, ו' אלול! היום הגדול והמוסגל! אני מעדכן את המחזות דע לך שזהו יום הילולת הזרע שמשון, גם הוא שפסף עיניים והתרגש ביותר למשמע אוזניו. רבינו הזרע שמשון חתם את שמו על הישועה הגדולה.

מספר הרב א.י.ה. מאשדוד: אני מתגורר כבר שנים ארוכות בשכירות, אי אפשר לומר שזה מצב נוח, אולם ב"ה מסתדרים, כבר עברתי כמה דירות במשך השנים אולם בדרך כלל אני מנסה להישאר באותה הדירה עד קצה היכולת, בכדי לחסוך את ההוצאות והטרה הגדולה שתלויה בהעברת דירה.

כדרכם של שוכרים ומשכירים בהתחלה חותמים חוזה, אחרי שנה חותמים חוזה נוסף, ובהמשך שכבר יש אימון בין הצדדים, משלמים את השכירות מדי חודש מבלי צורך לחוזה, וסומכים על כך שלא יהיו הפתעות מה שלא תמיד מתקיים וכפי שאירע במקרה שלי.

יומיים לפני פורים הודיעני המשכיר שרוצה לסיים את ההתקשרות בינינו באופן מיידי, כאמור לא היה לי חוזה חתום ולא היתה לי עילה לסרב לדרישתו, וכך מצאתי את עצמי כחודש לפני חג הפסח שממשמש ובא בלי קורת גג, לאחר כעשרה ימים של התעניינות וחיפוש דירות הבנתי שבהתראה קצרה כל כך יהיה לי מאוד קשה למצוא דירה מתאימה ולהתכוון לפסח על כל ההכנות ועבודות הנקיון בזמן קצר כל כך, הרגשנו שאנחנו לא עומדים בכך.

עלתה בדעתי אולי להתארח אצל ההורים, אולם גם רעיון זה לא היה אפשרי מכיוון ששני בני הנשואים אמורים להתארח אצלנו בחג, ועקב אילוצים מיוחדים לא היה אפשרות לשנות את התכנית.

בצר לי נזכרתי בסגולתו של הזרע שמשון, רכשתי את הספר זרע שמשון וקיבלתי על עצמי ללמוד בו כל יום על מנת שאזכה לישועה גדולה להיחלץ מהמצוקה שנקלעתי אליה, ושאוכל לחוג את חג הפסח בדיצה ובשמחה.

והנה באותו היום (!!!) שהחילתי ללמוד בספר זרע שמשון, התקשר אלי שוב בעל הדירה, שמחמת שינויים בתכנית אם ברצוני אוכל להישאר בדירה עד ר"ח תמוז. ויהי לפלא.

מספרת גברת ח. נ. מנתיבות: הייתי צריכה לעבור ניתוח על פי ממצאי הבדיקות והצילום שעשיתי, הניתוח נקבע ליום ראשון בשעה 12:00, מאוד חששתי מהניתוח, ממש פחדתי, והחלטתי לעשות משהו לזכותי, קיבלתי על עצמי לתרום סכום הגון לאיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון, והרגשתי ממש הקלה בכך שעוררתי על עצמי זכות וכח הצדיק בעל הישועות הנודע, ובס"ד אזכה לראות את ישועות ה' שהכל יעבור בהצלחה.

במוצ"ש יצאתי לבית החולים להתאשפז לילה לפני הניתוח, אולם הרגשתי פחד, פחד עצום שלא התפוגג, הלילה עבר, הגיע הבוקר ועדיין לא הרגשתי בנוח, איני יודעת להסביר זאת, אבל ממש פחדתי ולא רציתי את הניתוח, בשעות הבוקר המוקדמות הגיע הרופא המנתח לביקורת אחרונה לפני הניתוח, שיחה קצרה, בירור נתונים שוב ושוב, והנה כבר התכוננתי לניתוח, הרופא המרדים כבר הגיע והסביר לי על תהליך ההרדמה, ובאופן פתאומי קרה משהו שלגמרי לא צפוי... הרופא המנתח חוזר ואמר שעבר שוב על פענוחי הצילום, ו... אין צורך בניתוח. משהו לא שיקרתי לכל הדעות!

גברת ח.נ. מסיימת בשיחתה הנרגשת עם האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון: הייתי בטוחה שתהיה לי ישועה גדולה, אך לא האמנתי שתבוא באופן פלאי שכזה. אני מספרת את הסיפור על אף שאני חושבת שחלק מהקוראים פשוט לא יאמינו, כיון שאת המציאות לא ניתן להכחיש! ובכדי שידעו כולם את רב כוחם של הצדיקים, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל, ומי שזוכה לעשות נחת רוח לנשמתם בעולם האמת זוכה לראות ישועות כבירות, ובפרט רבינו הזרע שמשון שממש ביקש והתחנן על כך בוודאי עומד למליץ לכל המקיימים את בקשתו.

אברהם אבינו שנמולו כולם ביום אחד, אף שהיו הרבה מאד, כתב על זה הרמב"ן שאפשר שזימן להם מוהלים הרבה, אף שמצוה על הרב למול את עבדו, ע"ש. ומשמע שחולק על האור זרוע.

עוד ראה מש"ס (מנחות מב.), בעיר שאין בה רופא ישראל, ויש שם רופא ארמאי ורופא כותי, דפליגי הי מינייהו עדיף. ולמ"ד ימול ארמאי אף דלא בר שליחות, הוא ואין דוחין מילה בזמנה עד שימצא ישראל שיהיה שלוחו. ה"ה בנ"ד שאין ממתנינים עד שיבא אביו שיהיה שלוחו, דמילה בזמנה עדיף.

וכל זה כשאין אביו מוהל, אבל כשאביו מוהל, יש מקום עיון לדעת א"ו" והש"ך דמחויב למול בעצמו ואינו מקיים מצוה בשליחות, כ"ש [שאינו מקיים המצוה] בזכיה. י"ל שנמתין עד שיבא אביו. ולשיטתם אין ראה מהגמ' [הנ"ל דיש מ"ד דימול ארמאי], דשם [מייירי שאין האב מל בעצמו, ולכן] אף אם יהיה מוהל ישראל, לא יקיים [האב] המצוה ע"י שליח.

אך יש להוכיח דמצות מילה בזמנה חובה טפי משימולו האב בעצמו, מהא דשבת (דף קלג.) דמקשה אהא דאצטרין קרא למילה בצרעת [דמצות מילה דוחה האיסור של קציצת בהרת], דהלא דבר שאין מתכוין מותר, ומשני באומר לקוץ בהרתו דבנו הוא מתכוין. ופריך, ואי דאיכא מוהל אחר, ליעבד אחר, ע"ש. הרי דמצות מילת אב אינו דוחה איסור ל"ת, ואילו מילה בזמנה, אפ"ל שבת הוא דוחה, וכיון דמילה בזמנה חמור, הרי עשה חמור דוחה עשה הקל בכ"מ, עכ"ל.

וכ"כ האבנ"ז בסימן שי"ט, וז"ל: בגמ' שבת (שם) חזינו דמצות האב אינו דוחה לל"ת, ואילו מילה בזמנה דוחה שבת, ואין ממתנין עד למחר, וכ"ש שאין ממתנין בשביל מצות האב, שהרי אפ"ל בשביל שבת איסור סקילה אין ממתנין, ושבת עדיף טובא ממצות אב, דאפ"ל ל"ת בעלמא אין מצות האב דוחה, כ"ש שבת החמורה, ואם אין ממתנין בשביל שבת, כ"ש בשביל מצות אב, עכ"ל.

והנה דבזחים (דף עט:) נחלקו חכמים ור' אליעזר בדם קרבנות שדינם להנתן מתחת לחוט הסיקרא, שנתערבו בדם קרבנות שדינם להנתן מעל חוט הסיקרא, דחכמים אומרים ישפך הדם המעורב לאמה, ור' אליעזר אומר שיתן את הדמים המעורבים למעלה, ור'ואים את הדמים הראויים להנתן למטה שניתנו למעלה שלא במקומם, כאילו הם מים, היות ואינם ניתנים שם כדי לכפר, ולכן אין זה שינוי במעשה הקרבן, ויחזור ויתן למטה.

אבל בנוגע דמים הניתנים בפנים בהיכל שנתערבו בניתנין בחוץ על מזבח החיצון, תנן (שם דף פא:) דישפכו

שמן המאור'

להגה"ק רבי מנחם מנדל אפרים פישל ב"ר דוד טרייבר זצ"ל, המגיד מסאמבור
תלמידו של הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ורבי צבי הירש מדזיטשוב זי"ע
כתב בהקדמת ספרו

וכל מי שילמוד בספר הזה בכלל אחינו בני ישראל, יפתח להם ארובות השמים ברכה עד בלי די מפתח הפרנסה והצלחה ורחמים וחיים ושלוש ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים וכו'. והש"ת יעזור לכל מי שיעיין בזה הספר, יזכה לזכך לבבו, ויזדככו כל אבריו, ויהיו כולם אהובים וכולם ברורים לעשות רצון בוראם, ויזכה לשתי שולחנות כשורה, בהצלחה וטובה חיים ושמחה בתפארה,

ויגבה מזלו למעלה בגזירת הבורא, ויזהר כזוהר הרקיע כשמש ברה

צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך. נראה לי בס"ד דמצוה גוררת מצוה, וזה שאמר 'צדק' אם אתה עושה צדק במצוה אחת, אז 'צדק תרדוף' עוד ועוד. 'למען תחיה וירשת את הארץ', ר"ל שתעשה הכל אך למען לעשות נחת רוח להש"ת, ואפי' הטובה שאתה מקבל, לא יהיה עיקר השמחה מה שאתה מקבל, אך עיקר השמחה יהיה לך מזה שהקב"ה יש לו שמחה ונחת רוח אם משיפיע לך טובות. וזה שאמר 'למען תחיה', ר"ל למען זה שאתה רוצה לחיות ולירש את הארץ ותרצה ותשמח בדבר, וזה בשביל 'אשר ה' אלקיך נותן לך', שיש לך שמחה כיון שהקב"ה מקבל תענוג אם משיפיע ונותן לך.

ערב שבת בין השמשות מדוע אין מלין עד אחד בשבת, נמולו בערב שבת דשמא הוא שמיני, ואת"ל שהוא שביעי, יצא בדיעבד עכ"פ כמו בתשיעי, וטוב יותר לעשות כן דאז שמא מקיים מילה בזמנו, ע"ש.

וכתב האבני נזר, דלפי יסוד הנ"ל מיושב קושיתו, דאסור לבטל עשה בידים אפילו אם זה מצוה עוברת, לכן אסור למולו בערב שבת, דהרי אפשר דצריך למולו בשבת, ונמצא שהוא מבטל מצות עשה של 'ביום השמיני ימול בשר ערלתו' בידים. וז"ל: אסור למולו בערב שבת, דשמא

בין השמשות לילה, ואם היינו יודעים, היינו יכולין למולו בשבת, והרי מבטל למצות עשה בידים שלא לצורך כלל, ואף דסוף סוף לא נמול אותו בשבת כיון דמספקא לן וכההיא דזבחים, עכ"ל.

והנה האבני נזר נשאל בציור שאין האב אצל הילד בשמיני לילדתו, והספק הוא אם ימלוהו בזמנו, או נמתין עד שיבא אביו. דהשאלה הוא דאפשר יבוא אביו בסוף היום, ונמצא דמבטל מצוות מילת אביו בידים, אבל לאידך גיסא אולי מצוות מילה בזמנה חובה טפי משימולו האב בעצמו.

וכתב האבני נזר דלפי יסוד הנ"ל אין לבטל המצות עשה בידים, דאין זה מיקרי 'מצוה עוברת', כיון דרק מצד חסרון ידיעתנו זה 'מצוה עוברת', וז"ל: הכא נמי שמא יבוא אביו בין השמשות ויוכל למולו בעצמו, ושוב מבטל מצוות מילת אביו בידים שלא לצורך לפי האמת. ופשיטא שאי אפשר למולו בין השמשות, דשמא לילה ואין מלין בלילה.

אולם אם אין אביו מוהל, שפיר נוכל למולו סמוך לשקיעת החמה. ואין לחוש כלל שמא ביה"ש יום, ולאו זכיה הוא לאביו מחמת הברכה ד'להכניסו', דמ"מ זכיה הוא אליו, שהרי מספק לא יוכל למול, ואנן סהדי דניחא ליה והווי זכיה.

רק י"ל [דאולי יש למולו בתחילת היום, ולא למולו סמוך לשקיעת החמה], משום ד'שהויי מצוה לא משהינן'. ויש לדחות קצת, דהכא שני מצוות נינהו, מה שהבן נימול, ומה שאביו מוהלו, ומצוה זו נתבטל לגמרי כשאין אביו מוהלו, [לכן לא שייך כאן הכלל ד'שהויי מצוה לא משהינן'].

לע"נ הג"ר ברוך שפירא ב"ר יעקב יהושע זצ"ל אדמו"ר
מטשיבו יא"צ כ"ט אב

לעבור על איסור מפני דרכי שלום. כתב הרמב"ם (פ"ו דעות ה"ה), וז"ל: כל השונא אחד מישראל בלבו עובר בל"ת, שנאמר 'לא תשנא את אחיך בלבבך', ואין לוקין על לאו זה לפי שאין בו מעשה, ולא הזהירה תורה אלא על שנואה שבלב, אבל המכה את חבריו והמחרפו, אע"פ שאינו רשאי, אינו עובר משום 'לא תשנא', עכ"ל. והנה מצאנו בהרבה מקומות התירו לעבור על איסור בשביל שלא יבואו לידי שנאה, כדאמרו ביבמות (דף מה: 'מותר' לאדם לשנות מפני דרכי שלום'. מיהו י"ל דשאני התם דזה לא נחשב לדבר שקר כלל

לאמה. והקשה הגמ' שם, וניפלוג נמי ר' אליעזר דאית ליה 'רואים' על התנא של המשנה שם, וכשיר את מתן הדם לכתחילה ע"י שנאמר 'רואים' את הדם השני הניתן שלא במקומו, כאילו הוא מים.

ומשני: היכי ליעביד, נתיב בחוץ תחילה, והדר נתיב לפניו, הרי לא יתכן לעשות כן, כי כשם שמצוה להקדים את מתן הדמים של חטאת, שהם עליונים שניתנים למעלה מחוט הסיקרא, למתן דמים של עולה, שהם

תחתונים שניתנים מתחת לחוט הסיקרא, כך מצוה להקדים מתן פנים, דהיינו מתן דם החטאת הפנימית, למתן חוץ, כי מתן דמים בהיכל חשוב יותר ממתן דמים בחוץ.

והקשה האבני נזר, דמה בכך שצריך להקדים פנים לחוץ לכתחילה משום שקרבן פנים חשוב יותר, אבל מדוע משום כך נגרום שיפסל הדם ויפסל הקרבן משום שלא נזרק דמו, והרי אמרו (ברכות כח.) דאע"ג שתפילת מנחה קודמת למוסף משום שהיא תדירה ממנה, מ"מ לר' יהודה שסובר שאין מתפללים מוסף לאחר שבע שעות, ואם יתפלל מנחה מקודם, יפסיד את זמן המוסף, דמקדים ומתפלל מוסף ואח"כ מנחה כדי שלא תתבטל תפילת מוסף. וא"כ גם כאן מדוע לא נקדים חוץ לפניו כדי שלא יפסל הקרבן.

וז"ל: וקשה הא בתדיר ושאינו תדיר עוברת, מקדימין שאינו תדיר, כדאיתא גבי תפילת מוסף ותפילת מנחה לר' יהודה. וה"ה במקודש, דתדיר ומקודש חד דינא לתרווייהו, והרי הכא דם חיצונה עוברת, שאם יתן שבפנים תחילה, יפסול חיצונה, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר, דגדר של 'מצוה עוברת', אינו תלוי במציאות אם יוכל לקיים המצוה אח"כ, אלא תלוי אם בדינא זה 'מצוה עוברת', כגון תפילת מוסף, דמצד הדין הוא 'מצוה עוברת', דאז אמרינן דמקדים ומתפלל מוסף קודם מנחה. אבל אם מצד הדין אין זה 'מצוה עוברת', אלא מצד חסרון ידיעה יפסיד המצוה, אסור לו לבטל העשה בידים.

וכאן לא מיייר שנתערבו הדמים בכוס אחת, אלא נתערבו בשתי כוסות, וכיון שאילו היינו יודעים מה הוא הדם החיצון ומה הוא הפנימי, היה אפשר להקדים

את הפנימי לחיצון, לכן אסור לשנות את הסדר, כיון שלפי האמת אין מצוות זריקת דמים החיצונים ראויה להתבטל, אלא שחסרון ידיעתנו הוא שגורם לה, לכן אין זה מיקרי 'מצוה עוברת', ועדיף שיפסלו הדם והקרבן בשב ואל תעשה, מאשר שנשנה את סדר נתינת הדם הראויה גם עכשיו לפי האמת בקום ועשה.

וז"ל: וצ"ל דבכוס בכוסות איירי, ואם היינו יודעים, היה אפשר לקיים פנימי תחילה ואח"כ חיצון כמשפט, על כן אסור לשנות, כיון שלפי האמת אין מצוה עוברת, על כן ישפך לאמה ויפסלו שתיהן ממילא, ולא יבטל העשה בידים, עכ"ל.

והנה השאגת אריה (ס' נ"ב) הקשה לדעת הפוסקים דבמל תוך ח' יצא, א"כ בנולד

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק מהדרכת הר"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישיבה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפילות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעורים. די שטיין בלייבט אין דעם אויפונג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 2 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטן.
- דוקא אויך דעם מקובל'דיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יצר הלב** (אפצוהערן זיין הארץ צו אידישקייט), **שיהפך לבו לשמים** (לשמים) **די נאמען מענטש**, ותרצה **כלאים** (יגענט ווען וואונדער), הקטן עס געבען פון מעשר.

פאר מרשים וועט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרבן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח!"
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ר יחיאל שלעזינגר ב"ר צבי דוב זצ"ל - אביו של בעל לב העברי, יא"צ א' אלול

ואתה תבער דם הנקי וגו' כי תעשה הישר בעיני ה'. בגמ' מכות (דף יא.): ההיא גברא דאכלה אריא ברחוק תלתא פרסי מינה דר' יהושע בן לוי, ולא אשתעי אליהו בהדיה תלתא יומי. דע"י צדקת צדיק מגין שלא יבא צרה וצוקה על הדור, וזה ע"י כי תעשה הישר בעיני ה', תגרום 'ואתה

תבער דם הנקי', שלא יהא מכשול שפיכות דמים. וגם ע"ד שאמרו (גיטין ז.): השכם והערב עליהם לבית המדרש והם כלים מאליהן. וזה ע"י ש'תעשה הישר בעיני ה', בזה 'תבער דם הנקי' שלא יהיה להם אחיזה, ויגרש מפניך אויב'.

ואתה תבער. ר"ת וס"ת הוא 'תורה', וזה על דרך שאמרו (גיטין ז.): השכם והערב עליהם לבית המדרש והם כלים מאליהן, וכדכתיב 'והיה כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל'.

ואמר 'כי תעשה הישר', תיבת 'הישר' הוא אותיות 'שירה', וזה כמעשה יהושפט שעמד ואמר: 'אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף, אלא אני אומר שירה ואתה עושה מלחמה' (פתיחתא איכ"ר ל'), על ישועתינו ופדות נפשינו לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו.

לע"נ הג"ר חיים יצחק אריה ב"ר רפאל זצ"ל יא"צ א' אלול

דבר המותר לכהנים לבד, אי חשיב 'ממשקה ישראל'. אמרו בזבחים (דף פח.): אין מביאין מנחות ונסכים מן המדומע. ופירש"י: אעפ"י שמותר לכהנים, דבעינן מותר לכל ישראל, דכתיב 'ממשקה ישראל' מן המותר לישראל, עכ"ל. ובתו"ד מן המדומע כתבו, וז"ל: פי' בקונטרס מדומע דתרומה. ורבינו חיים פי' מעורב בערלה וכלאי הכרם וכו', ופי' הקונטרס צ"ע איך יתיישב 'ממשקה ישראל' כיון דשרי לכהנים, עכ"ל. והסברתי (בכלל ב') מחלוקת רש"י ותוס' אי תרומה חשיבא 'ממשקה ישראל', ויוצא מדברינו שם דלכ"ע דבר המותר לכהן חשוב 'ממשקה ישראל', ורק תרומה שאני לרש"י, דרש"י דלעמיה אדיל דס"ל (יבמות פו.) דכהנים בתרומה משלחן גבוה קזכי לפי הסברתינו דשם, ולכן לא חשיבא אכילה דידהו בתרומה אכילה הדיוטית, ואיננה 'משקה

ישראל', ע"ש. ואולם פה אדבר בעזה"י במחלוקת רש"י ותוס' הנ"ל לפי הכוונה השטחית, דפליגי אי דבר המותר לכהנים לבד חשוב 'ממשקה ישראל', או לא. והנה לכאורה נראה דדבר זה היא פלוגתא דאמוראי ביומא (דף סו.), דאהא דתנן שם במשנה: בא לו אצל שער המשתלח וסומך שתי ידיו עליו ומתוודה, וכך היה אומר אנא השם חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל, אנא השם כפר נא וכו'. ואיתא התם בגמ': ואילו 'בני אהרן עם קדושים' לא קאמר, מאן תנא, א"י ירמ' דלא כר' יהודה, דאי כר' יהודה האמר יש להם כפרה (לכהנים) בשערי המשתלח. אביי אמר אפי' תימא ר' יהודה, אטו כהנים לאו בכלל עמך ישראל נינהו, עכ"ל הגמ'.

כשאומר מפני השלום, ונמצא אינו עובר כלל על דובר שקר.

וביבמות (דף מד.) אמרו: וקראו לו זקני עירו וכו' מלמד שמשאין לו עצה הוגנת לו, שאם היה הוא ילד והיא זקנה וכו', אומרים לו כלך אצל שכמותך ואל תשים קטטה בביתך, ע"ש. מבואר דאע"ג דאסקינן (יבמות כא.) דחליצה במקום יבום לאו מצוה היא. ובגיטין (דף פג.) וכו' משמע דאע"ג דאפשר בחליצה, מ"מ הוי עוקר דבר מן התורה כשעוקר שלא לייבם. ואפ"ה חזינן

דמשיאין לו עצה לחלוץ ולא לייבם לבטל מצות יבום משום חשש קטטה ושנאה, הרי כמה גדול כחו של שלום ומניעת השנאה והקטטה מבני ישראל.

ואם כי דבר זה פשוט דהוי עוקר דבר מן התורה כשעוקר שלא לייבם, הבאתי ראיות לזה, לפי שראיתי להרדב"ז (ח"א סי' נ"ו) שנשאל בנושע שלא להתייבם אם חלה. והשיב דחלה. דלא אמרינן אין שבועה חלה לבטל מצוה אלא כגון סוכה לולב ודומיהן שאין להם תקנה בקיומם בדרך אחר. לאפוקי האי אף למ"ד מצות יבום קודמת, אפשר נמי בחליצה, ואינו נשבע לעקור דבר מן התורה, עכ"ד.

וצ"ע בעיני מהגר סוגיות דגיטין ויבמות שהבאתי, שנתבאר דמקרי מתנה לעקור דבר מן התורה כשמתנה שלא להתייבם. ואף לענין עשה דוחה ל"ת, לא מקרי אפשר בחליצה. (אוצר המלך הלכות דעות פ"ו ה"ה).

לזכות חב"ד. להצלחה בכ"ע ונחת דקדושה מכל יו"ח

שלוש ערים תבדיל לך בתוך ארצך אשר ה' אלהיך נותן לך לרשתה. יש לרמז בפסוק מה שכתב השל"ה על הפסוקים 'מה האיש אשר בנה בית, אשר נטע כרם, אשר ארש אשה, ילך וישב לביתו', דהנה יש ג' זמנים לעוה"ב: (א) חיי עוה"ב. (ב) ימות המשיח. (ג) תחיית המתים. חיי עוה"ב הוא 'בית' נאמן, דשם יש דירה נאה לכל צדיק לפי כבודו. ימות המשיח יהיה ליקוחי איש ואשה הקב"ה וכנסת ישראל, דכתיב 'כי יבעל בחור בתולה יבעלון בניך, ומשוש חתן על כלה ישיש עליך אלהיך'. תחיית המתים יהיה נצחי אשר 'עין לא ראתה אלהים זולתך', והוא סוד יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית, והוא 'כרם' ה' צבאות.

ולזה רמזו כל שלשה אלו, היינו מי שלא השלים נפשו להכין לו הדרך, 'לא חנך' הבית לעוה"ב, 'לא ארש אשה' שאינו מוכן לימות המשיח, 'לא נטע כרם' הוא זמן תחיית המתים הרומם על יין המשומר בענביו, 'ילך וישב לביתו', רמז שיעשה תשובה ויתקן דרכיו, ולזה בא הרמז 'תשב אנוש עד דכא', 'דכא' ר"ת 'דירה כרם אשה', ע"ש. וזהו 'שלוש ערים תבדיל לך ותכין לך הדרך ושלת את גבול ארצך', רומז על שלש ענינים שהאדם צריך להכין לו הדרך בעוה"ז למען יזכה בהם לחיי העוה"ב.

מוסרי הג'ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמות' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורו, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה

שצריך במהרה דידן'

אם באו עליו יסורים חלילה, אל יבוא להתרעם ולקעוס ולבעט בהם ח"ו, ותרגמו דקרא על הפסוק 'אל תבהל ברוחך לזעוס' (קהלת ז:ט): 'ובעידן דתיתי עלך אוכחתא מן שמיא, לא תבהל בנפשך למרתח ולמימר פתגמי סרבנותא כלפי שמיא, ארום אין אנת סביל ושתיק ישתביק לך חובך, ואין את מסרב ומרתח, דע ארום רתחא בעטף שטיין ינוח עד כדין די הובד יתהו' (תרגום-בשעה שתבוא עליך תוכחה עונש מן השמים, אל תמהר לזעוס ולומר דברי סרבנות כלפי ה', כי אם אתה סובל ושונק, ימחלו לך על עוונותיך, אבל אם אתה מורד וקועס, דע שהכעס בחיך השוטים ינוח עד אשר הכעס יאבד אותם). ובזה פרשת תצוה מבואר באריכות דהאדם ע"י כעסו עוקר נשמתו ובמקומה בא לתוכו אל זר, ולכן יזהר האדם מאד שלא לזעוס.

רש"י (תהלים פז:ו) כתב, וז"ל: לעתיד כשיכתוב הקב"ה הגוים לדראון, ימנה את ישראל הנבלעים בתוכם ואת הנאנסים ביניהם ויוציאם מתוכם, ויאמר זה יולד מאותם של ציון ויברור אותם לו, עכ"ל. וזה היסוד של חכמינו הקדושים ז"ל 'הווי דן את כל אדם לכף זכות', בזה טמון הרעיון שכל אדם מישראל טוב הוא בשרשו, אלא שבמשך הדורות המרובים בגלות המרה והארוכה נצטברו הררי איבה על נפש ישראל הזכה מיסודה כספירים, הטמונים עמוק עמוק באדמה מתחת לשכבות פחם עבות ושחורות, כדכתיב 'שחורה אני ונאווה'.

שהרמב"ם לשיטתו שכל גרמא וגרמי אם מתכון להזיק חייב, והכא נמי חיובו משום גרמי הוא.

ולפ"ז כתב החזון יחזקאל דמובן מה שכתב הרמב"ם 'הניחה בחמה אפילו חתרה ויצאת והזיקה חייב זה שהניחה שם', דמשמע דאפי' איש אחר שהניח הבהמה שם חייב מדין גרמי, אע"ג דבדין גרמי ליכא הכלל ד'תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב', אבל כאן אין זה 'סופו באונס', רק 'כולה פשיעה היא'.

וזה"ל: באמת דקדק הרמב"ם בלשונו וכתב 'חייב זה שהניחה שם', שמשמע אם אפילו איש אחר הניחה שם, ואפילו באופן שאין שם משום גזלה כגון שלא נתכוין לגזולה, מ"מ הוא חייב בתשלומי נזיקה, והיינו משום שכיון שהניחה בחמה וחיה מצטערת ובורחת, הרי זה דומה להפורץ גדר לפני בהמת חברו ויצאה והזיקה אם היה גדר חזק ובריא חייב מדין גרמי. ואם בהניחה בחמה היה אונס אצל חתירה, לא היה חייב עליה בתשלומי נזיקה משום גרמי, שאין בחיוב גרמי משום דין 'תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב'. ולכן מסיק שם בגמרא 'קמ"ל שכולה פשיעה היא', שאפילו אחר נמי אם הניחה בחמה וחתרה, חייב זה שהניחה שם, כדין הפורץ גדר לפני בהמת חברו, עכ"ל.

והנה הרמב"ם (פ"ד נזקי ממון ה"א) כתב, וז"ל: הכונס צאן לדיד ונעל בפניהן בדלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה ויצאת והזיקה פטור, ואם אין הדלת יכולה לעמוד ברוח מצויה, או שהיו כתלי הדיד רעועין, הרי לא נעל בפניהן כראוי, ואם יצאת והזיקה חייב, ואפילו חתרה ויצאת חייב, עכ"ל.

והקשה החזון יחזקאל, וז"ל: מדסתם הרמב"ם את דבריו, ולא פירש שחתרה הבהמה והפילה הכותל (כאמור ברש"י ב"ק נו. ד"ה והוא שחתרה), משמע שאפילו אם חתרה תחת הכותל ויצאה דרך החתירה נמי חייב. וקשה דהלא אין אונס זה בא מחמת הפשיעה, שאותה חתירה עצמה היתה יכולה לחתור תחת כותל בריא נמי, עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דדוקא בנפל הגדי מראש הגג, דעצם ההיזק בא ע"י אונס הנפילה, אז אמרינן דדוקא אם האונס בא מחמת הפשיעה חייב. אבל כאן כיון שכותלי הדיד הם רעועים, הרי היא כמו שהבהמה עומדת בחוץ, ונמצא דמעשה ההיזק הוא כאורחיה, ולא ע"י אונס, ולכן אין חילוק אם האונס בא מחמת הפשיעה או לא, כי אין כאן אונס כלל.

וז"ל: ויש לומר שדעת הרמב"ם היא שבנידון זה שמעשה ההיזק עצמו הוא כאורחיה, ולא דרך אונס, גם יציאתה לחוץ דרך חתירה לא חשיב אונס, שבכהאי גוונא היכא שלא נעל בפני רוח מצויה, או היכא שכותלי הדיד הם רעועים ועבדי לנפול, הרי היא כעומדת בחוץ, וממילא חתירתה ויציאתה דרך החתירה לא מעלה ולא מוריד בנוגע אל האפשרות יציאתה וללכת להזיק, וחתירתה תחת הכותל היא כמעשה צדדי שאינו שייך אל הגעת ההיזק, ולא דמי לנפלו מראש הגג ונתגלגלו אל הכלים ושברום, שעצם ההיזק בא ע"י אונס הנפילה, דליכא למימר שבין כך ובין כך היו קופצים מראש הגג ומזיקים, דאולי אפילו אם היו קופצים מראש הגג

ומבואר דר' ירמ' ואביי פליגי בזה אי תיבת 'ישראל' סתמא קאי גם על כהנים, או קאי רק אישראלים זרים.

וא"כ ה"ה בהך ד'ממשקה ישראל' יש ג"כ ספק זה, אי קאי גם על כהנים, או קאי אישראלים זרים לבד, ואי קאי גם אכהנים, א"כ ממילא גם דבר המותר רק לכהנים חשוב 'ממשקה ישראל', משא"כ אי קאי רק אישראלים זרים, א"כ בעינן שיהיה דבר המותר לישראלים זרים דוקא.

ואולם שתי תשובות בדבר, חדא ד"ל דתיבת 'ישראל' לבד שפיר גם כהנים בכלל, ושם ביומא שאני דאומר 'עמך ישראל', ובחולין (דף קלא:) יש פלוגתא דתנאי אי שבט לוי איקרי 'עם', או לא, ע"ש. וא"כ י"ל דבה פליגי ג"כ אביי ור' ירמ' הנ"ל, דר' ירמ' ס"ל דשבט לוי לא איקרי 'עם', וא"כ אין כהנים בכלל 'עם', ולכן כיון שאומר 'עמך ישראל', יש גילוי מתיבת 'עמך' גם על תיבת 'ישראל' דאין הכהנים בכלל. ואביי ס"ל דשבט לוי איקרי 'עם', ולכן שפיר גם הכהנים בכלל. או דס"ל דנהי דלא איקרו 'עם', עכ"ז כשאומרים 'עמך ישראל' איז גם כהנים בכלל מפאת תיבת 'ישראל', ולית ליה

סברא דר' ירמ' דתיבת 'עמך' היא גילוי גם על תיבת 'ישראל' שאין הכוונה על הכהנים.

וי"ל עוד, דאפי' למ"ד דלויים איקרו 'עם', עם כל זה כהנים לכ"ע אין קרוים 'עם' [ועי' תוס' שבועות יד. ד"ה כולן, דמוכח דתיבת 'עם' קאי טפי אלוים מכהנים], דלכ"ע אין כהנים בכלל 'עמך', ורק בסברא שני' הנ"ל הוא דפליגי אי הוי תיבת 'עמך' גילוי גם על תיבת 'ישראל' או לא. ועוד אין ראייה מש"ס יומא הנ"ל, כיון דהתם הוא מאמר הכהן גדול, וא"כ אין להביא ראייה מלשון בני אדם ללשון תורה וכמובן.

והנה נראה עוד, דאין מחלוקת רש"י ותוס' זבחים הנ"ל אי כהנים הם בכלל תיבת 'ישראל', דודאי נראה פשוט דגם כהנים הם בכלל. אלא דמחלוקתם הוא דרש"י ס"ל דכיון דכתיב 'ממשקה ישראל', לכן בעינן דבר המותר לכל ישראל, ותרומה דמותרת לכהנים לבד, אע"ג דגם כהנים הם בכלל ישראל, עכ"ז הרי הוא דבר המותר רק למקצת ישראל, ולא חשיב 'ממשקה ישראל', והכי דייק בהדיא לישנא דרש"י זבחים הנ"ל שכתב דבעינן 'מותר לכל ישראל'. והתוס' ס"ל דגם דבר המותר רק למקצת ישראל, חשיב 'ממשקה ישראל'.

ולפ"ז תהיה סברת רש"י כהא דאמר' בכתובות (דף ז.ז.) דאסור לעשות מוגמר ביו"ט, משום דכתיב 'אך אשר יאכל לכל נפש', ובעינן דבר השווה לכל נפש, ומוגמר אינו אלא למפונקים. ואולם י"ל דשם הלימוד הוא מתיבת 'לכל', אבל כאן דלא כתיב 'ממשקה כל ישראל', רק 'ממשקה ישראל', א"כ אפשר דלא בעינן מותר לכל ישראל. וכן בהך דכתובות שם אילו היה כתוב 'אך אשר יאכל לנפש', ג"כ לא הי' צריך להיות שווה לכל נפש, והדיוק הוא רק מדכתיב 'לכל נפש'. (אתון דאורייתא כלל כ"ז).

לע"נ הג"ר ישראל אלעזר הופשטיין ב"ר ירחמיאל משה זצ"ל יא"צ ב' אלול

שבת קודש. אמרו רז"ל (בראשית רבה פ"א ח') שאמר הקב"ה לשבת: 'כנסת ישראל היא בן זוגך'. נמצא דחייבים ב'שאהר' היינו מזונות. ואם תאמר מה שייכות שבת הרוחניות למאכל גשמי, יש לומר ד'שבת' גימטריה 'עקב כשר', היינו במה שמדקדקים בני ישראל לאכול מאכלים כשרים שלא נתבשלו ע"י חילול שבת, זהו מזונות והנאה לשבת הרוחני. (כסותה' היינו שצריך להתכסות בבושה על אשר אינו משיג אור קדושת השבת קדש, כמבואר בתקוני זהר (דף כד.) 'בראשית' הוא אותיות 'ירא שבת', 'ירא בשת'. דמי שיש לו בושת ממעשיו של כל ששת ימי המעשה, עליו מאיר אור השבת קדש. ו'עונתה' היינו להוסיף מחול על הקודש בכניסתו וביציאתו, [ד'עונתה' הוא מלשון 'עונה' ו'זמן', והיינו להוסיף תוספות שבת בזמן של חול]. וכיון דשבת שמא דקוב"ה, לכן בן זוגה דשבת דבוק בהקב"ה, והשומר שבת גורם שהקב"ה ישמור אותו, כדכתיב 'ה' צלך', שכמו הצל עושה מה שהאדם עושה, כמו כן ה' שומר למי ששומר אותו, היינו השבת קדש.

שוכן עד מרום וקדוש שמו, וכתוב רננו צדיקים בה' לישרים נאווה תהלה וגו', שכן חובת כל היצורים וגו'. פ"י, דכיון דכתיב רננו 'צדיקים', ו'ישרים', א"כ איך אני שאין לי אפילו השגה מצדקות וישרות חסידות קדושה גרומם ונשבת. על זה משיב 'שכן חובת כל היצורים', ובפרעון חוב אין נפק"מ אם הלוא יש לו השגה בטובה של המלוה או לא, הוא צריך לפרוע החוב מכל מקום, ועיד"ז יש לנו ג"כ הזכיה להודות ולהלל להשי"ת.

לע"נ הג"ר אברהם יעקב ב"ר מאיר פאם זצ"ל יא"צ כ"ח אב

גדרו של בור, ותחילתו בפשיעה וסופו באונס. [המשך משבוע העבר]. והנה הרמב"ם (שם ה"ב) כתב וז"ל: הפורץ גדר לפני בהמת חברו ויצאת והזיקה, אם היה גדר חזק ובריא חייב, עכ"ל. והרמב"ם בתשובתו (מובא במגדל עוז) כתב בטעם הדבר, וז"ל: כיון שנתכוון שתצא הבהמה ותזיק ויתחייבו הבעלים בנזיקה, לפיכך הוא חייב באותו הנזק כדין כל מזיק, עכ"ל. ובביאור חג"א (חו"מ סימן שצ"ו אות ח') העלה

והנה הרמב"ם (פ"ד נזקי ממון ה"א) כתב, וז"ל: הכונס צאן לדיד ונעל בפניהן בדלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה ויצאת והזיקה פטור, ואם אין הדלת יכולה לעמוד ברוח מצויה, או שהיו כתלי הדיד רעועין, הרי לא נעל בפניהן כראוי, ואם יצאת והזיקה חייב, ואפילו חתרה ויצאת חייב, עכ"ל.

והקשה החזון יחזקאל, וז"ל: מדסתם הרמב"ם את דבריו, ולא פירש שחתרה הבהמה והפילה הכותל (כאמור ברש"י ב"ק נו. ד"ה והוא שחתרה), משמע שאפילו אם חתרה תחת הכותל ויצאה דרך החתירה נמי חייב. וקשה דהלא אין אונס זה בא מחמת הפשיעה, שאותה חתירה עצמה היתה יכולה לחתור תחת כותל בריא נמי, עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דדוקא בנפל הגדי מראש הגג, דעצם ההיזק בא ע"י אונס הנפילה, אז אמרינן דדוקא אם האונס בא מחמת הפשיעה חייב. אבל כאן כיון שכותלי הדיד הם רעועים, הרי היא כמו שהבהמה עומדת בחוץ, ונמצא דמעשה ההיזק הוא כאורחיה, ולא ע"י אונס, ולכן אין חילוק אם האונס בא מחמת הפשיעה או לא, כי אין כאן אונס כלל.

וז"ל: ויש לומר שדעת הרמב"ם היא שבנידון זה שמעשה ההיזק עצמו הוא כאורחיה, ולא דרך אונס, גם יציאתה לחוץ דרך חתירה לא חשיב אונס, שבכהאי גוונא היכא שלא נעל בפני רוח מצויה, או היכא שכותלי הדיד הם רעועים ועבדי לנפול, הרי היא כעומדת בחוץ, וממילא חתירתה ויציאתה דרך החתירה לא מעלה ולא מוריד בנוגע אל האפשרות יציאתה וללכת להזיק, וחתירתה תחת הכותל היא כמעשה צדדי שאינו שייך אל הגעת ההיזק, ולא דמי לנפלו מראש הגג ונתגלגלו אל הכלים ושברום, שעצם ההיזק בא ע"י אונס הנפילה, דליכא למימר שבין כך ובין כך היו קופצים מראש הגג ומזיקים, דאולי אפילו אם היו קופצים מראש הגג

דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זואלוב

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועני בלב נשבר ונדכה, נפשי

בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר
כתבתי

ידוע אמרם (סוכה נב:) עה"פ 'צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו', בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו, שנאמר 'ה' לא יעזבנו בידו'. ולכאורה אינו מובן למה קרא הכתוב 'צדיק', והיה לו לומר 'צופה רשע לאדם'. אך האמת, דכתיב 'צדיק יסוד עולם', וכאמרם (חגיגה יב:) עמוד אחד שהעולם עומד עליו, וכידוע מקדמוניו 'מלכותו בכל משלה', שאי אפשר לקבלת עול מלכות שמים במקום החיצונים והקליפות המתנגדים, אם לא בעזר אלהי שנשפע בכל יום ע"י העמוד שהעולם הוא כח הנעלם, מתחת דוחקו עומד עליו, שהוא כח צדיק יסוד עולם, שעל ידו נשפע כח עזר אלהי בכל יום ויום למשול בכח קבלת עול מלכותו במקום הקליפות וכחות הרע, שכן צדיק יסוד עולם מושך כח ביטול חיצוניות מכח החכמה, להיות מלכותו בכל משלה אפילו בעומקי התהומות, להיות חזק באמונתו, ומיוחד חכמה שבראש, עם חכמה שבסוף, שהיא יו"ד מהו"ה, עד יו"ד שבאדני" (זוה"ק פנחס רלח), שהצדיק נקרא 'ח' כידוע, והוא אבר חי הקמת ברית שבא ע"י הדעת כידוע, שהוא ההכרה החזקה ש'אתה הוא הו"ה' לבדך וגו' אתה עשית ואתה מחיה את כולם'.

וע"י התאחדות כח חכמה שבראש, שהיא יו"ד ראשונה, כח התגלות אמונה שהיא בחינת שבת קודש, עד אמונה שבסוף, העלם כח המלוכה בסופא דכל דרגין, שהוא יו"ד דאדני", בכח אמיץ וחזק, כעמודא תקיף בכולא, כי העמוד שכל העולם עומד עליו, הוא המחזיק את כל הוא התקיף מכל, וכידוע בהרגש, אזי הוא 'צדיק באמונתו יחיה', שממשיך כח 'החכמה תחיה' עד כח אמונה שבסוף. והרשע המגד צופה רק לבטל בחינת העמוד הזה שיקרא 'ח', ומבקש להמיתו שיהיה אבר מת ח"ו שלא להיות עמודא תקיף בכולא, כי הרע דרכו וחפצו בהשחתת עולם ח"ו.

לא היו שוברים את הכלים, וליכא לחייבו אלא מדין תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב, עכ"ל.

והנה הרמב"ם (שם ה"ו) כתב, וז"ל: מסר בהמתו לחרש שוטה וקטן, אע"פ שהיה השור קשור, הבעלים חייבין, שדרכו של שור וכיוצא בו להתיר הקשר ולצאת ולהזיק, אפילו שמרוה שמירה מעולה וחתרה ויצאת והזיקה, הבעלים חייבים, עכ"ל. והיינו משום שתחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב, וכמו שכתב המגיד משנה שם, שהרמב"ם סובר כדברי הרשב"א שאע"פ שקשרו כראוי, הבעלים חייבים, משום שחרש שוטה וקטן דרכם לשחק בהם, ובאופן כזה דרך השור לנתוקי.

והקשה החזון יחזקאל, דלפי

היסוד הנ"ל דרך אונס שבא מחמת פשיעה חייב, א"כ מדוע חייב כשחתרה הבהמה ויצאת, הלא אין זה שייכות למה שמסרו לחרש שוטה וקטן.

וז"ל: הלא בנידון זה אונס החתירה שחתרה ויצאה לא בא ע"י פשיעתו שמסרה לחרש שוטה וקטן, שכמו כן היתה חותרת ויוצאת אם לא היה מוסרה להם, ובאופן כזה שהבעלים נעלו בפניה כראוי, והחרש שוטה וקטן שמרוה שמירה מעולה, ולא פחתו את מעשה הנעילה שהבעלים נעלו בפניה כראוי, א"כ אינה כעומדת בחוץ, ורק ע"י חתירתה תחת הכותל יצאה השתא והזיקה, ואונס זה לא בא ע"י פשיעתו. [הט"ז בחו"מ סימן שצ"ו אות י"א מתרץ קושיא זו, אך דבריו דחוקים כאשר יראה המעיין בהוספת ביאוריו בסימן ת"י אות ל"ח], עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דהכלל דרך אם האונס בא ע"י הפשיעה חייב, הוא דוקא בשומרים, דהמחייב הוא מה שלא שמרו כראוי, ואם ההיזק אינו בא מכח שלא שמר כראוי, פטור. אבל בנזקים שחייב מחמת ממונו שהזיק, בזה ליכא חילוק אם האונס בא ע"י פשיעתו או לא.

וז"ל: יש לומר שדעת הרמב"ם היא דהא שנקטינן שאינו חייב בתחלתו בפשיעה וסופו באונס אלא כשהאונס בא ע"י הפשיעה, היינו דוקא בשומרים, שחייבם הוא משום שלא שמרו כראוי, ואם האונס לא בא בסיבת פשיעתם, הרי לא נתגלגל שום היזק בגלל זה שגרועי גרעי מן השמירה המוטלת עליהם. אבל בנזקים שהחייב הוא משום שממונו הזיק, אך דין הוא מקרא 'ולא ישמרנו', שדוקא על ממונו כזה שאינו שמור, חייבתו התורה על נזקו, דאם הממונו אינו שמור כדנטרי אינשי, אז הוא חייב על נזקיו משום ממונו שהזיק, בזה חייב אפילו אם ההיזק לא בא ע"י שפשע בשמירתו, עכ"ל. [המשך בשבוע הבא].

לע"נ הג"ר משה עפשטיין ב"ר ישעיה זצ"ל י"א צ"ב א' אלול

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק. עיין בתרגום יונתן שפירש שתתן לך דיין קשוטין. והמפרשים עומדים מה הביאור בכוונת התרגום יונתן 'דיינין קשוטין'. עוד עמדו המפרשים למה לא כתוב 'שופטים ושוטרים תתנו לכם בכל שעריכם', בלשון רבים, ורק כתוב 'תתן לך' בלשון יחיד.

והנראה לענ"ד לבאר כוונת התרגום יונתן, דהנה מרן החתם סופר זיע"א עמד כאן, שהיה צריך לומר 'שופטים ושוטרים תתן לך לשבטיך בכל שעריך', ותירץ בטוב טעם ודעת כי הנה ידוע מהאריז"ל זיע"א דיש י"ב שערים בשמים למנהגי י"ב שבטי ישראל שעולה תפילתם שם כל אחד אל שערי, וכן גם כן הוא הורדת ההשפעה ושכל העיוני בחלקי התורה, יש כל שבט שעיר צנור להורדת שפעו, על דרך 'ותן חלקנו בתורתך', ובשביל כך רצה הקב"ה שיהיה סנהדרי השבט מתוכו, ולא משבט אחר, דא"כ יוצא משפט מעוקל ח"ו. וזהו שכתוב 'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך' דוקא 'אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטיך', שיש להם י"ב שערים בשמים, הכי נמי יהיה השוטרים והשופטים, ועיד"ז 'ושפטו את העם משפט צדק', כל שבט ושופט שלו, ע"כ תירצו. ונראה שזהו כוונת התרגום יונתן 'דיינין קשוטין', שכוונתו דלכל שבט ושפט יש לו שער בשמים, ולכך צריך כל שופט שיהיה משבט שלו ומשער שלו שיש לו בשמים, ואז יכול לידון דין אמת, וזהו

דיינין קשוטין, שהדיינין והשופטים יהיו מאותו שבט ומאותו שער, ואז יהיה להם סיעתא דשמיא והורדת השפעה מאותו שער לאותו דין, ואז יהיו דיינין קשוטין.

ולענ"ד להוסיף לזה הפירוש מעשה נורא שסיפר האדמו"ר הגה"ק המפורסם מרן רבי יחזקאל הלברשטאם אב"ד שינאווא זי"ע מרבינו הק' רשכבה"ג מרן הרבי החוזה מלובלין זי"ע, וכך סיפר: הרה"ק ר' יהושע העשיל פרענקיל זצ"ל בנו של הגאון רבי ברוך פרנקיל זצ"ל אב"ד לייפניק בעל ברוך טעם, היה מחסידי הרה"ק הרבי מלובלין, פעם אחת אמר הרבי מלובלין לתלמידו רבי יהושע העשיל, מדוע אינו הולך לפעמים להרב דמתא שהיה אז

הגאון העצום הנקרא 'אייזינער קאפ', רבי עזריאל הורביץ זצ"ל הרב דלובלין שהיה מתנגד לדרך החסידות, והיה הדבר לפלא בעיני רבי יהושע העשיל, עם כל זה שמר על פקודת רבו והלך בכל יום להתפלל מנחה לבית הרב זצ"ל, ומרן הרב זצ"ל קירב אותו מאוד מפני שהוא בנו של הגאון מלייפניק בעל ברוך טעם, וגם שהוא בעצמו ת"ח, וכך נמשך כמה ימים. פעם אחת היה אחר התפלה איזהו דין תורה, ורבי יהושע העשיל היה שומע מרחוק הטענות, וכאשר הלכו הבע"ד לחוץ, והרב עם הב"ד התחילו לעיין בהדין, אז היה דיין אחד מזכה את ראובן, ודיין השני מזכה את שמעון, ורבי יהושע העשיל שמע היטב הוויכוח של הדיינים, והיה רואה שהדיין המזכה את ראובן הוא הצודק וסברתו נאמנה, אולם נתבהל מאוד כאשר ראה שהרב עצמו נוטה להכריע כדעת הדיין השני המזכה את שמעון, ואז היצר מאוד לרבי העשיל שלא יצא הפסק ח"ו שלא בצדק, ולא יכול לשית עצות בנפשו, עד אשר עלה ברעיונו שיש תוס' מפורש שהוא להיפך דעת הדיין השני, ולקח הגמ' והלך אל הכסא שהיה הרב יושב שם ואמר לו שמבקש ממנו שיאמר לו הפשט בתוס', והרב דחה אותו שאין פנאי כעת כיון שהוא בגמר דין תורה לכן ימתין עד שיפסקו הד"ת אז יעיין ויבית מה ששואל אותו, אולם רבי יהושע העשיל מחמת שכוונתו היה שהרב יעיין בהתוס' קודם שיגמור הפסק דין כדי שייצא הדין תורה לאמיתו, לכן הפציר אותו בפיוסים שימחול לעיין תיכף בהתוס', ואז עשה הרב כרצונו ולקח הגמ' והביט בתוס', וכשראה סברת התוס' נתבהל מאוד, כי ראה שבזה נסתר סברת הדיין השני, לכן השיב לרבי יהושע העשיל כי כעת אי אפשר לעיין היטב, ונתרצה רבי יהושע העשיל בזה, כי כבר נגמר כוונתו, שכל כוונתו היה שלא יהיה נעלם מן הרב סברת התוס', ואח"כ הלך רבי יהושע העשיל לביתו, וביום שלמחר בבואו להתפלל תפילת מנחה כדרכו, שאל את השמש של הב"ד, מי זכה אתמול בדין תורה, והשיב לו כי ראובן זכה בדין, ואז שמח מאוד באשר שעל ידו היה הגורם שייזכה הצדיק בדינו ממה שהראה התוס' להגאון הרב מלובלין זצ"ל, והכריע הרב כדעת הדיין הראשון לזכות את ראובן.

וכאשר בא אחר כך לרבו הק' החוזה מלובלין, אמר לו החוזה: 'וועסט שוין האבען גענוג געגאנגען צום רב, דארפסט שוין נישט מעהר גיין' (-כבר הלכת מספיק אצל הרב ולא צריך יותר ללכת), ואז ביקש רבי יהושע העשיל מרבו לגלות לו כונתו הקדושה, והשיב לו, כי הדין תורה הזה היה כבר צ"ט פעמים בגלגול בזה העולם, ותמיד הפסק היה שלא על פי דין תורה, ולא היה יכול להיות התיקון להחייב עד שבא החייב בעצמו לבקש את החוזה זי"ע שיעזור לו שיהיה לו תיקון לנפשו, כי ירא שגם בפעם הזאת לא יהיה הפסק בצדק, ולכך שלח אותו לבית הרב למען שיצא הפסק דין לאמיתו ויהיה גאולה לנפש החייב, וכן עלתה בידו, כי כעת נתקן החייב ע"י שיצא הפסק דין לאמיתו, ע"כ סיפר הגה"ק משינאווא זי"ע שהיה בן אחותו של רבי יהושע העשיל.

ולענ"ד לומר שזהו כמו שמפרש החתם סופר שכל שבט צריך שיהיה לו הדיין משבטו ומשערו בשמים, ואז יכול לצאת הפסק לאמיתו של תורה, ולכך היה צריך הד"ת להיות צ"ט פעמים שלא כדין, כיון שלא היו הדיינים משבטו ומשערו ששייך לשבטו. וזהו מה שאומר הפסוק 'בכל שעריך לשבטיך', וכמו שמפרש התרגום יונתן 'דיינין קשוטין', שזהו מאותו שער ומאותו שבט, כמו שאמרנו לענ"ד שזהו הביאור הנכון בתרגום יונתן.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א